

τροφιάν ἀπάσης τῆς Ἰταλίας καὶ τὰς πρὸς αὐτὸν ἰκ-
σιας τοῦ Παρθμακτίου, ἐν ἀποδώτῃ αὐτῷ τῆν ἀπὸ
τοῦ πατρὸς του ἀρχειρεθείσαν βασιλείαν τῆς Ἀρμενίας.
Τὰ μᾶλλον θαυμαστά καὶ τίμια εἰσι τὰ ἐπὶ τοῦ Ἀτ-
τικοῦ δύο ἀνάγλυφα, κατὰ τὰς πλευράς τῆς Ἀψίδος,
ἅτινα πρότερον συνέκειντο ἐξ ἐνὸς τμήματος. Ἐν αὐ-
τοῖς εἰκονίζεται ἢ τε μάχη καὶ ἡ νίκη τοῦ Τραϊανῶ
κατὰ τοῦ Δεκηθάλου βασιλέως τῶν Δακῶν.

Τὰ δὲ ἄλλα τέσσαρα, τὰ πρὸς τὸ ἀντίθετον τοῦ
Ἀττικῷ μέρει, περιεῖπται τὸν Τραϊανόν, ἀναγορεύοντα
τὸν Παρθμακτίου βασιλείαν τῶν Πάρθων, τὴν ἀνα-
κάλυψιν τῆς ἀποπερθεύσης ὑπὸ τοῦ Δεκηθάλου συνω-
μοσίας κατὰ τοῦ Τραϊανῶ τὴν δημηγορίαν αὐτοῦ
πρὸς τοὺς στρατιώτας καὶ τὴν τελομένην ὑπ' αὐτοῦ
θυσιαν suovetaurilia (1). Τελουῖται τὰ ἄνω τῶν μι-
κρῶν τόξων διὰ τὴν στοργγγύλα εἰκονίζουσι διαφόρους
τοῦ Τραϊανῶ θήρας, καὶ τὰς θυσιάς αὐτοῦ εἰς τὸν
Ἄρη, τὸν Ἀπόλλωνα, τὴν Ἄρτεμιν καὶ τὸν Δρύ-
μαν (2). Τὰ δὲ δύο ἀνάγλυφα, ἅτινα εὐρίσκονται ὑπὸ
τὸ μεσαίον τῆς Ἀψίδος, ἀνήκουσιν ἐν Κωνσταντινῶ,
καὶ εἰσὶν ἐργασίας καλητέρας τῆς συγχρόνου τῶν
ἄλλων.

Τῆ αὐτῇ Ἀψίδι τοῦ Τραϊανῶ ἀνήκον οἱ βηθίντες
κίονες ἐκ κιτρίνου νομηδικοῦ μαρμάρου, αἱ στεφάναι
ἢ κορωνίδες, καὶ οἱ ἐπτά ἐκ τῶν αἰχμαλώτων Δακῶν,
οἵτινες ἐγλύφθησαν ἐπὶ ἰανθίνου μαρμάρου, ὡς παρα-
τηροῦνται ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ. Λέγεται οὖν τὰς κεφαλὰς
αὐτῶν ἀφῆρσεν ὁ Λαυρεντίνος τῶν Μεδίκων, μετακο-
μίτας αὐτὰς εἰς Φλωρεντίαν. Ὁ δὲ ἄλλος ὁ ἐπὶ
λευκοῦ μαρμάρου αἰχμαλώτος ἐγλύφθη τὸν παρελθόντα
αἰῶνα, καὶ ἰδρῦθη ἀντὶ τοῦ θραυσθέντος, ὑπὸ τοῦ Κλή-
μεντος ἰβ'. Οὗτος ἐποίησε, διὰ τοῦ Πέτρου Βράκκου,
καὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ἄλλων κατ' ἀρχαῖα πρωτότυπα.
Ἐν τῷ Ἀττικῷ ὑπάρχει ἐν δωμάτιον, καὶ ἐπὶ τῆς
ἀνωτέρας ὀροφῆς ἐπέριε νὰ ἔκειτο τὸ θριαμβευτικὸν
ἄρμα μετὰ τεσσάρων ὀρειχαλκίνων ἵππων. — Ἡ Ἀψὶς
αὕτη, καὶ ἐκείνη τοῦ Σεπτιμίου Σεύηρου, οὗται ἐν
μέρει ὑπὸ γῆν διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ νεωτέρου Ῥωμαί-
κοῦ ἐδάφους, ἀπεκαλύφθησαν ὀλοκλήρως ἐν 1804 ἔτος,
τῇ διαταγῇ τοῦ Πίου ζ'. καὶ ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἦδη
ἀνεφάνη ἡ ἀρχαία θριαμβευτικὴ δόξ.

Τὰ ἐνώπιον τῆς περὶ ἢ; ὁ λόγος Ἀψίδος θεωροῦ
μενα ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Κολοσσίου εἰρείπια εἰσὶν
λείψανα τῆς ἀρχαίας θρύψεως, ἧς ἐλέγετο Τέρμα
Ἰδρῶν (Meta Sudans). Ὀνομάσθη οὕτω διότι τὸ
κωνοειδὲς αὐτῆς ὁμοίως τοῖς τέρμασι τῶν ἵπποδρο-
μοίων, καὶ διότι διὰ τῶν ὑδραγωγῶν τοῦ Κλαυδίου
ἐδέχετο τὰ ὕδατα ἀπὸ τοῦ Κελλίου ὄρους ὡς τοῦτο
παρατηρήθη ἐπὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ γεννηθειῶν διαφόρων
ἀνασκαφῶν.

(1) Λέγεται καὶ solitaurilia. Ἐν αὐτῇ τῇ θυσίᾳ
ἐθυσιάζοντο πρὸς τοὺς θεοὺς ὀλοκλήρως τὰ ζῶα ἐξ
ὧν ἦσαν εἰς βοῦς, εἰς κριὸς καὶ εἰς κάπρος. Αὕτη
ἐτελεῖτο ἀνὰ πενταετηρίδα.

(2) Θεὸς τῶν δασῶν.

Ἡ ἐν Ῥώμῃ τετραπρόσωπος Ἀψὶς τοῦ Ἰανῶ (1)

Μόνον αὕτη ἡ Ἀψὶς ἐσώθη ἐξ ἐκείνων, ἀ; οἱ ἀρ-
χαῖοι ὠνόμασαν Ἰανεία, καὶ αἵτινες εὐρίσκοντο ἐν
πάτῃ συνοικίᾳ καὶ ἐν παντὶ φέρῳ τῆς Ῥώμης. Αὕτη
ὠνομάσθη τετραπρόσωπος διότι συνίστατο ἐκ τεσσά-
ρων προσώπων. Ὑπῆρχον δὲ καὶ διπρόσωποι καὶ τρι-
πρόσωποι, καὶ ἄλλασι ἐχρησίμευον ἕνα προφυλάττουσι
τὸν λαὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν βροχῶν. Ἡ περὶ ἢ;
ὁ λόγος ἠγέρθη διὰ τοῦ ἐμπορευομένου ἐν τῷ φέρῳ
τῶν βοῶν (forum boarium).

Ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, πρότερον οὕτα κατὰ πολὺ μέρ-
ος κεχωσμένη, ἀνεκαλήθη ἔπειτα, καὶ κατεστάθη
εἰς ἣν ἦδη εὐρίσκεται κατὰστασιν. Συνίσταται ἐξ ὀγ-
κοθῶν ἐλληνικῶν μαρμάρων, καὶ ἕκαστος τῶν ὀρθο-
στατῶν αὐτῆς στηρίζεται ἐπὶ τετραγώνου βᾶθρου.
Πᾶσα πλευρὰ τῆς ἔχει 105 καλάμας μήκους· τὰ δὲ
τόσα τῆς φέρουσι ὡς παραστάτας κορωνίδα, ἧς ἐν-
δοθεν μὲν σώζεται, ἐξωθεν δὲ ἐφθάρη ἕκαστος πρό-
σωπον ἔχει ἐδώδεκα κόγχαι· ἡ οἰκίδια, ἐξ ὧν ὀλίγα
εἰσὶν ἰκανῶς ἐκθεῖα ὥστε νὰ χωρήσωσιν ἀγάλματα.
Αἱ κόγχαι αὗται ἐκτεμοῦντο ἐκ κιονίσκων, ὅπερ ἀ-
ποδεικνύει μᾶλλον ἢ πᾶν ἄλλο τὴν ἐποχὴν τῆς πα-
ρακμῆς τῶν τεχνῶν, καθ' ἣν ἡ Ἀψὶς αὕτη ὠκοδο-
μήθη, διότι ὁ δούμορρος οὗτος κόσμος, ὁ τοσοῦτον
ἰκανῶς τῇ ἀπλοτητι καὶ τῇ ἀληθείᾳ μεγαλειότητι, ἔ-
γεινε κατὰ πρῶτον ἐν χεῖρσι εἰς τὰς Θέρμας τοῦ
Καρακάλλου καὶ ὕστερον ἐπεδαψιλεύθη εἰς τὰς ἐπὶ
Διοκλητιανῶ καὶ Κωνσταντίνου ἐγεβθεύσας οἰκοδομὰς.
Αἱ παρατηρούμεναι ἐπὶ τούτου τοῦ Ἰανείου πολυπλη-
θεῖς ὀπκι, καθὼς καὶ ἐπὶ τοσοῦτων ἄλλων ἀρχαίων
μηνησίων, ἔγειναν κατὰ τοὺς ἐσχάτους αἰῶνας πρὸς
ἀρτίρεσιν τῶν σιδηρῶν ἢ ὀρειχαλκίνων σονοχμῶν,
οἵτινες συνέδενον τὸν ἕνα λίθον μετὰ τοῦ ἄλλου. Ο,τι
δὲ βλέπεται ἐκ πλίνθων ἐπὶ τούτου τοῦ οἰκοδομήμα-
τος, ἐκτίσθη εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ὑπὸ τῆς οἰ-
κογενείας Φραγγιπᾶνου, ἧς ὠχυρώθη ἐνταῦθα ἐν
χειρῶ ἐμφυλίῳν πολέμων.

Σημειωτέον δὲ οὖν περὶ τὴν θέσιν ταύτην ὑπῆρχε
τὸ πάλαι λίμνη, ἧς ἐσημηματίσθη ὑπὸ τοῦ πλησιᾶ-
ζοντος Τιβέρεως ποταμοῦ, καὶ ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ
Καπιτωλίου ἕως τοῦ Παλατίου καὶ τοῦ μεγίστου
Κίρκου. Διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ὡς ἐξ ἑθους διέβαινον αὐτὴν
διὰ πορθμείων ὠνομάσθη velabrum (a vehendis
ratibus) ἦτοι Βήλαυρον, ὃ σημαίνει διαπόρθμευσιν.
Πρὸς τὴν μίαν ἐσχατιὰν τῆς λίμνης ταύτης τὰ δύο
δίδουμα βεῖρη εἰσι Ῥωμύλος καὶ Ῥήμος ἐξετίθησαν,
καὶ πάλιν εὐρήθησαν ἐν τῷ ὠρισμένῳ τόπῳ, ὅπου τα-
ῦν κείται ἡ ἰκκλησία τοῦ Αγ. Θεοδώρου.

Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ. Σ. Μ. Σαλονιμίδης.

(1) Ὁ Ἰανὸς, ὃν ἀναξ τῶν Περραιβῶν πόλιος
Θεσσαλίας παρητήθη καὶ ἀπόκησε κατὰ τὸ 1330
ἔτος π. χρ. εἰς Ἀλίαν· τοὺς δὲ κατοίκους αὐτοῦ,
οἵτινες ἔζων ἀγρίως καὶ σχεδὸν ἀβήρως, ἐπολίτι-
σε διὰ σοφῶν καὶ πρᾶσιων Ῥώμων. Διὰ τοῦτο μετὰ
θάνατον ἐδοξάσθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὡς Θεός.